

**KAS İSKELET SİSTEMİ
HASTALIKLARINDA
GELENEKSEL VE
TAMAMLAYICI TIP
UYGULAMALARI**

Editör
Aysun ÖZLÜ

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-653-2

Kitap Adı

Kas İskelet Sistemi Hastalıklarında Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları

Editör

Aysun ÖZLÜ

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

25465

Baskı ve Cilt

Özyurt Matbaacılık

Bisac Code

MED004000

DOI

10.37609/akya.1374

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

Önsöz

Bu eser, kas iskelet sistemi hastalıklarında hepimizin bildiği, kimi yazarlarımızın uzmanlık dalında hemen her gün uğraştığı ve akademisyen olan yazarlarımızın bilimsel olarak da çalışmalarında destek verdiği ‘Batı Tıbbı’ külliyatından bahsetmek üzere yazılmadı.

Bu kitap, kas iskelet sistemi hastalıklarında vücudu bir bütün olarak ele alan, yüzyıllardır Anadolu’da ve dünyanın farklı coğrafyalarında geleneksel olarak uygulanan; enerji dönüşümü ve dengesinden beslenen akupunkturdan; doğanın kendinden şifa kaynağı oksijenden dönüşen ozondan; eskiden korktuğumuz inflamasyondan şimdilerde kendi ellerimizle oluşturduğumuz proloterapiden; cilt altına küçücük yapılan enjeksiyondan büyük etkiler beklediğimiz ve kozmetikte de hatırı sayılır yer edinen mezoterapiden; binlerce yıldır kaynatılan, havanda dövülen, yaprağı, tohumu kendisi şifa fitoterapiden; kanlı ya da kansız, ıslak ya da kuru yerçekimi etkisini de hesaba katıp toksini vakumlayan kupa terapisinden; doğanın mucizesi şifa vereceği yeri, şifa vereceği süreyi kendi seçen, hacmi küçük devası büyük hirudoterapiden; kas –kemik-fasya yapısında on parmak on marifet çalışan manuel terapidenden; vejetatif sinir sistemi ile tanışmamızı sağlayıp bozucu alanı ve fenomenleriyle dış yapısının önemini anladığımız nöral terapidenden; vızıltısını duyunca aslında hafif ürperdiğimiz, balını, polenini çokça bildiğimiz, son yıllarda zehrinin bile şifa olduğunu sonradan anladığımız apiterapiden; önce mis gibi kokusundan efsunlandığımız sonra da koklaya koklaya ağrılarımızdan deva bulduğumuz aromaterapiden; küçücük el ve ayak tabanlarından tüm vücuda haber saldıığımız refleksolojiden; konuşarak, bakarak, telkin ederek uzun süreli ağrı çekenlere şifa hipnoterapiden kısa kısa bilgi vermek hedefiyle siz okurların beğenisine sunuldu.

Bilimin yolundan hiç ayrılmadan; bilimsel çalışmalar önderliğinde deneyimler, ön görüşler, görüşlerin de paylaşıldığı, rutin uygulamalarımız ve tedavi metotlarımız yanında ‘Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp’ bakış açısı edindirmek en büyük gayemizdir. Bu nedenle ki; alternatif tedavi metodu olarak değil, bilimsel verilerin ışığında tamamlayıcı, bilimsel kanıtlar eşliğinde tedavi edici ana tıp metodu olarak bu uygulamaların yer alması bu kitabın yazım aşamasındaki ana hedefimizdir.

Son olarak şunu belirtmek isterim ki; bu kitap, belli bir hastalık grubunda kullanılan geleneksel ve tamamlayıcı tıp yöntemlerini bir arada anlatan ilk kitap olma özelliğindedir.

Bu yolculuk süresinde yollarımızın kesiştiği, kitabımızda emeği geçen tüm değerli yazarlarımıza da özellikle sonsuz teşekkürlerimizi sunarım.

Dr. Aysun ÖZLÜ

İçindekiler

Bölüm 1

Akupunktur

- 1.A Türk Tıp Tarihinde Akupunktur 1
Dr. H. Volkan ACAR
- 1.B Akupunktur Enerjisi, Meridyenler ve Sendromlar 13
Dr. Asuman KAPLAN ALGIN
- 1.C Lokomotor Sistem Hastalıklarında Akupunktur Uygulamaları 57
Dr Fatma Gülçin URAL NAZLIKUL
- 1.D Yamamoto New Scalp Acupuncture (YNSA) Yaklaşımı 73
Dr. Erkan YULA
- 1.E Kas İskelet Sistemi Hastalıklarında Kulak Akupunkturu 95
Dr. Ayfer KUZULUGİL
- 1.F Çocukluk Yaş Grubu Hastalıklarında Akupunktur Uygulamaları
(Pediatrik Akupunktur) 107
Dr. Gürkan GENÇ

Bölüm 2

Kas İskelet Sisteminde Medikal Ozon Tedavisi 113

- Dr. Lale YEPREM*
Dr. Duygu DAYANIR
Dr. Hakan DAYANIR

Bölüm 3

Proloterapi

- 3.A Proloterapi Nedir? 129
Dr. Mehmet Mustafa ERTÜRK
- 3.B Kas İskelet Sistemi Ağrılarında Proloterapi Uygulamaları 153
Dr. İlker SOLMAZ
- 3.C Nöroproloterapi 170
Dr. Hasan DOĞAN

Bölüm 4

Mezoterapi 189

- Dr. Hasan KARAAĞAÇ*
Dr. Bülent ÖZDEMİR
Dr. Ahmet YEŞİLTAŞ

Bölüm 5**Kas ve İskelet Sistemi Hastalıklarının Profilaksi ve Tedavisinde Yararlı Olabilecek Doğal Ürün Seçenekleri..... 225***Dr. Erdem YEŞİLADA***Bölüm 6****Kas İskelet Sistemi Hastalıklarında Kupa Terapisi****6.A Kuru Kupa..... 245***Dr. Mustafa ÇİFTÇİ***6.B Yaş Kupa Tedavisi (Hacamat – Hicamet) ..... 262***Dr. Yasin Erol YALÇIN**Dr. Nevra YALÇIN***Bölüm 7****Kas İskelet Sistemi Hastalıklarında Hirudoterapi****7.A Sülük Biyolojisi ve Fizyolojisi..... 303***Dr. Hüseyin AYHAN***7.B Kas İskelet Sistemi Hastalıklarında Hirudoterapi ..... 315***Dr Batu BAYAR***Bölüm 8****Manuel Terapi..... 327***Dr. Salih ÜRPER***Bölüm 9****Lokomotor Sinir Sistemi Hastalıklarında Nöralterapi Uygulamaları ..... 353***Dr. Fatma Gülçin Ural NAZLIKUL**Dr. Hüseyin NAZLIKUL***Bölüm 10****Kronik Ağrıda Hipnoz ..... 377***Dr. Kenan TAŞTAN***Bölüm 11****Kas İskelet Sistemi Hastalıklarında Aromaterapi Yaklaşımı ..... 387***Dr. Selcen ARPA***Bölüm 12****Kas İskelet Sistemi Hastalıklarında Refleksoloji..... 399***Dr Hicran UŞAN***Bölüm 13****Kas İskelet Sistemi Hastalıklarında Apiterapi..... 411***Dr. Ali Timuçin ATAYOĞLU*

Yazarlar Listesi

H. Volkan ACAR

Ünvan: Doçent Doktor
Adres: Ankara Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon
Kliniği
e mail: hvacar@yahoo.com

Asuman KAPLAN ALGIN

Ünvan: Doktor
Adres: Serbest hekim; akupunktur, kupaterapi
ve fitoterapi eğitmeni,
e mail: asuman@akupunkturist.com

Fatma Gülçin URAL NAZLIKUL

Ünvan: Doçent Doktor
Adres: Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp
Fakültesi FTR Anabilim Dalı,
e mail: dr.gulcin.ural@gmail.com

Erkan YULA

Ünvan: Doktor
Adres: QMEL Tıp ve Yayıncılık Hizmetleri,
PK: 34852 Maltepe, İstanbul, Türkiye.
e mail: erkanyula@gmail.com

Ayfer KUZULUGİL

Ünvan: Doktor
Adres: Serbest Hekim. Meşrutiyet caddesi
29/19 Kızılay, Ankara
e mail: ayferkuzulugil@cosmaakupunktur.com

Gürkan GENÇ

Ünvan: Doçent Doktor
e mail: dr.gurkangenc@gmail.com

Lale YEPREM

Ünvan: Uzman Doktor
Adres: Uzm. Dr. Lale Yeprem Kliniği
e mail: lale@ozon.com.tr

Duygu DAYANIR

Ünvan: Araştırma Görevlisi Doktor
Adres: Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi
Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı
e mail: duygudayanir@yahoo.com.tr

İlker SOLMAZ

Ünvan: Doktor Öğretim Üyesi
Adres: Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane
Eğitim ve Araştırma Hastanesi GETAT
Uygulama Merkezi, Anesteziyoloji ve
Reanimasyon Anabilim Dalı, Ankara.
e mail: ilkersolmaz72@hotmail.com

Mehmet Mustafa ERTÜRK

Ünvan: Uzman Doktor
Adres: Mehmet Mustafa Ertürk Kliniği, Bursa.
e mail: drerturk@drerturk.com

Hasan DOĞAN

Ünvan: Uzman Doktor
Adres: Hasan DOĞAN Kliniği, Denizli.
e mail: drhasandoan@gmail.com

Hasan KARAAĞAÇ

Ünvan: Uzman Doktor
Adres: LHÜ GETAM Lokman Hekim
Üniversitesi GETAM GETAT Federasyon
Başkanı
e mail: hasankaraagac@hotmail.com

Bülent ÖZDEMİR

Ünvan: Doktor
Adres: Kırıkkale Sağlık Müdürlüğü Aile
Hekimliği
e mail: bulmir@yahoo.com

Ahmet YEŞİLTAS

Ünvan: Uzman Doktor
Adres: Konya Numune Hastanesi Genel
Cerrahi Servisi
e mail: a_yesiltas@yahoo.com

Erdem YEŞİLADA

Ünvan: Profesör Doktor
Adres: Yeditepe Üniversitesi, Eczacılık
Fakültesi, Farmakognози ve
Fitoterapi Anabilim Dalı, İstanbul;
e mail: yesilada@yeditepe.edu.tr

Muhammet Mustafa ÇİFTCİ

Ünvan: Doktor
Adres: Kocaeli Darıca Farabi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi,
e mail: ciftcivr@yahoo.com

Yasin Erol YALÇIN

Ünvan: Uzman Doktor
Adres: İç Hastalıkları Uzmanı, özel
muayenehane ve GETAT ünitesi,
e mail: yeyalcin19@gmail.com

Nevra YALÇIN

Ünvan: Tıp Fakültesi Öğrencisi
Adres: Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi
dönem 4 öğrencisi,
e mail: nevrayalcin@hotmail.com

Hüseyin AYHAN

Ünvan: Doktor Öğretim Üyesi
Adres: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
e mail: drhayhan@gmail.com

Batu BAYAR

Ünvan: Doktor
Adres: Serbest hekim,
e mail: bilgi@drbatubayar.com

Salih ÜRPER

Ünvan: Uzman Doktor
Adres: Özel Ağrı Kliniği, Ankara
e mail: drurper@gmail.com

Hüseyin NAZLIKUL

Ünvan: Profesör Doktor
e mail: hnazlikul@web.de

Kenan TAŞTAN

Ünvan: Doçent Doktor
Adres: Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile
Hekimliği AD/ERZURUM
e mail: ktastan2002@yahoo.com

Selcan ARPA

Ünvan: Uzman Doktor,
Adres: Nişantaşı Üniversitesi,
e mail: selcanis@hotmail.com

Hicran UŞAN

Ünvan: Uzman Doktor
Adres: Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon
Özel Kuru Ankara Hastanesi
e-mail: hicranusan@gmail.com

Ali Timuçin ATAYOĞLU

Ünvan: Doktor Öğretim Üyesi
Adres: Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile
Hekimliği ABD,
e mail: atatayoglu@medipol.edu.tr